

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Statistiska centralbyrån

701 89 Örebro

Uppdrag att utreda förutsättningarna för att upprätta en hyresdatabas

Regeringens beslut

Regeringen ger Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att utreda förutsättningarna för att upprätta en hyresdatabas för statistikproduktion av bostadshyror i hyresbostäder.

SCB ska undersöka tekniska lösningar för hur uppgifter om bostadshyra kan inhämtas från Fastighetsägarna, Hyresgästföreningen och Sveriges Allmännytta (parterna på hyresmarknaden). Om det inte är möjligt att inhämta uppgifter från parterna på hyresmarknaden ska SCB undersöka alternativa möjligheter att hämta uppgifter. I uppdraget ingår att, om det bedöms möjligt, ta fram och beskriva en process för hur insamling av hyresuppgifter kan gå till genom att hämta registerdata från parterna på hyresmarknaden exempelvis med ett applikationsgränssnitt (API) och vilka variabler som är möjliga att hämta.

För att uppgifter om hyra ska ge en rättvisande bild av hyresnivåerna och svara mot behoven hos konsumenter och statistikanvändare behöver information om vilket hyressättningsförfarande som tillämpas finnas med i databasen, eftersom hyressättningen kan grunda sig i olika regler i 12 kap. jordabalken (hyreslagen). Det innebär att det av databasen behöver framgå om det är fråga om kollektivt förhandlad hyra enligt hyresförhandlingslagen (1978:304) och om hyran i så fall är bestämd enligt 55 c § hyreslagen (presumtionshyra), eller om det är fråga om individuellt förhandlad hyra enligt 54 § hyreslagen, liksom om det är fråga om hyra med hyrestak i fastighet som erhållit investeringsstöd enligt förordningen (2016:880) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla hyresbostäder och bostäder

för studerande eller förordningen (2016:881) om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande (båda förordningarna är under avveckling). De statistiska mått för hyra som används i SCB:s årliga undersökning Hyra i bostadslägenheter (HiB) ska beaktas i uppdraget.

Vidare ska SCB analysera och beskriva vilka ytterligare variabler som bör ingå i databasen, de ekonomiska konsekvenserna för SCB och övriga berörda parter av statistikproduktionen, samt om nyttan med statistiken överstiger kostnaderna och anpassa sina förslag därefter. SCB ska lämna nödvändiga författningsförslag.

SCB ska när uppdraget utförs löpande inhämta synpunkter från parterna på hyresmarknaden samt andra relevanta organisationer och myndigheter.

SCB ska senast den 30 september 2025 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

För uppdraget får SCB under 2024 använda högst 1 400 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik för budgetåret 2024 uppförda anslaget 1:1 Bostadspolitisk utveckling, anslagsposten 1 Bostadspol. utv. - del till KamK. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 juni 2024.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 1 mars 2025 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Skälen för regeringens beslut

Det finns i dag ingen heltäckande offentlig hyresstatistik för hyresbostäder. SCB har viss statistik om hyra i bostadslägenheter som sedan 2003 bygger på ett statistiskt urval om cirka 15 000 lägenheter i flerbostadshus och småhus. Regeringen bedömer att det finns ett behov av tydligare transparens på hyresmarknaden. Statistik över bostadshyror kan skapa bättre möjligheter att analysera bostadsmarknadens funktionssätt, utvärdera politiska reformer och ge bättre information till konsumenter. En förbättrad hyresstatistik kan också bidra till att upprätthålla förtroendet för hyressättningsystemet.

Regeringen beräknar att 600 000 kronor kommer att avsättas för uppdraget 2025 under förutsättning att riksdagen beviljat medel för det aktuella ändamålet.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Helen Ekstam

Kopia till

Justitiedepartementet/L1

Finansdepartementet/BA och SFÖ

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/SPN

Kammarkollegiet

Fastighetsägarna

Hyresgästförbundet

Sveriges Allmännytt